

huius interpretationem. per dies singulos in bonis operibus crescentes uerecondiam diligant. & taciturnitatem custodiant. simulque inexibenda obedientia nimis ferueant. Ista quippe uirtutes in primo constituimus loco, uelut quedam incrementa bonorum operum ubi per eas ad caritatem & humilitatem & patientiam que secundam partem obtinent. recto tramite ualeant peruenire. Castitas igitur quia uterque sex uicio libidinis egrotat. nisi aliarum uirtutum ope fulciatur. facile labitur. Et proinde nimio studio seruanda est quia semel amissa non reparanda est. Prima namque tela sunt oculorum. secunda uerborum. In desideriis enim est omnis ociosus. & desideria occidunt pigrum. Et ideo suffragatur ei plurimum uerecondia que custodit oculos. & taciturnitas. que retinet linguam. atque obedientia que mentem occupat. corpusque fatigat. ieiuniis. uigiis. & orationibus. & opere manuum. Sed necessariam pre omnibus habet humilitatem. que conseruentur habitata. usque in finem. Multi enim in ipsa senectute per superbiam in luxuriam ceciderunt. Quapropter timendum est & cauendum ne subitus calor longum superet tempus. & impudicos senes etas lasciuia condemnet. Tenenda est itaque semper humilitas. custos pudicitie mater patientie. Sine causa laborat qui uirtutes sine humilitate congregat. uera autem patientia nisi per profundam humilitatem. nec acquiritur nec tenetur. Hanc uero quisquis ueraciter habet. nec beneficio celle nec pfugio solitudinis indiget. Et si ei aduersitatis aliquid acciderit. non contristatur. sed & adhuc diligenter deum omnia cooperantur in bonum. Iste timet in prosperis gaudet in aduersis. Amat & adiuuat se persequentes. quia eum patientia & benignitas comitantur uelud indiuidue comites. Siquis igitur habet animam uirginalē & amator est pudicitie. non debet mediocribus esse contentus. que cito exolefcunt. & exorto caumate arefcunt. sed perfectas uirtutes sequatur. ut lumen habeat semperniternum. Qui enim proficere studet. semper inuenit quo crescat & per dies singulos seipso melior fiat. Adulescens profice. micipa tus es christi seruitio. & cepisti magna agere. & excelsa imitari. confortetur cor tuum & uiriliter age. Magna tibi dabit gloria post uictoria lubricum sic licet iter per quod icedis tamen de domini auxilio confidens desere ima quantum uales. & summa petere non deficias neque tepescas ubi gradum perfectionis possis ascender. ad quem non nisi mitis laboribus peruenire. Euge

noſter euge uicia tranſcende. ad ſuperiora tende. ubi deo uoce ex
ultationis canticum graduum cantes. Tibi uero de radice. ad cacu
men feſtinanti. liber pater iſgreſſus. ad illas principales quattuor
uirtutes que in adoleſcentibus inchoantur. in iuuenibus augen
tur. in ſenibus perficiuntur. quia matura etas multis laboribus
exercitata iam nouit p experientiam. qd didicit p ſcientiam. Inde
no inmerito. prudentiam. iuſticiam. fortitudinem. & temperantiam. in ter
tio conſtituimus gradu. qd p eas maxime inſtruuuntur mores. &
bene uiuendi magiſterium docetur. Sed ex his prudentia agnitio
nem ueri delectat. iuſticia diſectionem dei & pximi ſeruat. fortitu
do metum mortis cotemnit. temperantia affectionem carnis tem
perat. Prima enim itelligit. ſecunda bene uiuit. tertia appetitum
cohibet. quarta modum imponit. Tres ille ſuperiores qd honeſtu
eſt opantur. Hec aut quarta decorum agit illud qd ex radice ho
neſtatis proficiſcitur. Siquidem prudentia eſt agnitio uere fidei. &
ſcientia ſcripturarum. i qua intelligi oportet illud trimodum ge
nus intelligentie. quorum primu e hiſtoricum. ſecundu alegori
cu. tertium ſuperior ille intellectus qd dicunt. anagogen. Iuſticia
uero eſt deum timere. religionem uenerari. honorem ferre parenti
bus. patriam diligere. cunctis prodeſſe. nocere nulli. fraternae cari
tatis uinculum tenere. pericula aliena ſuſcipere. opem ferre miſis.
boni uiciſſitudinem rependere. equitatem iniudiciis conſeruare. for
titudinem autem e animi magnitudo. conceptus bonorum uel diuicia
rum. hic aduerſis aut patienter cedit. aut reſiſtit fortiter: Nullis ille
cebris edomatur malis. aduerſis non frangitur. non eleuatur ſecu
dis. Inuicta ad labores. fortis ad pericula: Pecuniam negligit. aua
riciam fugit. Contra in ius pericula animu pparat. moleſtis nullis
cedit glorie cauet appetitum. Sed inter has temperantia e nimis
pulchra uirtus. Eſt enim modus uite i omni uerbo uel opere. Hec
aut ſobrietatis & uerecundie comes e. qd alio noie uocatur modeſtia.
Humilitatis regulam cuſtodit. tranquillitatem animi ſeruat. continentiam & ca
ſtitatem diligit. fouet decus & honeſtatem reſtringit ratione. appeti
tum. iram comprimit. nec rependit contumeliam. His tu plagis
celi. includere homo dei dei. His tu armis bellator chriſti accinge
re. protege. & ornare. Iſte curru igneus te fortem militem geſta
bit. conſumato curſu. ad celi palacium. ubi aſſiſtas regi tuo.
cui certasti bonum certamen. fidem ſeruaſti. Bene rege

q. ſu. p. d.

uſuſu. apti

fortitudo

temperantia

humilitas

hanc quadrigam uirtutum . & sede in ea firmus . ubi isto
uehiculo uehi altius & introduci ualeas tritameratam domum
in summo montis uertice collocatam. Hanc dico fidem firmam
spem inconcussam. perfectam caritatem. que omnem seruilem fo-
ras mittit timorem. ubi uia madorum dei dilatato corde curri-
tur. Hic anima iusti sedes sapientie facta . plano moderatoq; in-
cessu portat deum sessorem suum. huic autem uiuere christus est &
mori lucrum. Vir discretus & contemplator transit quotidie.
uisionemq; mirabilem cernit Trahitur adeo. & ardenti desiderio
currit post eum. Si autem istum montem excelsum hancq; pul-
chram domum inhabitaueris . poteris & tu sepissime itueri ter-
ram illam promissionis. terram lacte & melle manantem ubi ue-
rus israel moratur. & ueritatis pabulo in eternum pascitur. Sed di-
cis tu mihi. Quare fidem in primo loco non posuisti q̄ ē in chri-
stiana anima fundamentum omnium uirtutum: facerem utiq; ni-
si fides cresceret. Nisi autem fides cresceret. apostoli domino mini-
me dixissent. Adauge nobis fidem. Continua enim operatione
uirtutum & assidua meditatione scripturarū sanctarū fides eru-
ditur. & erudiendo illuminatur. illuminando augetur. augendo
perficitur & pficiendo stabilitur. ita ubi nullo turbine hereseos p-
secutione moueatur de loco suo. Igitur priusq; homo per fidem
cognoscat creatorem suum. ignorantia mater omnium uiciorum
eius possidet animam. Ergo ignorantia nox est. fides uero dies ē
sicut dies crescit per horas. sic homo augetur per illuminatiōem
diuine gratie. & per documenta matris ecclesie . Primum itaq; sin-
cera radix sancte fidei. in terra humani cordis plantatur enim in-
seritur ramusculus ille bone paruule arboris. i. timor domini qui
dicitur inicium sapientie . Cum hic incipit & cum isto ascendit
usq; ad plenitudinem luminis. Cūq; fides adulta plena fuerit ue-
lul q̄dam magna arbor diuersa in se habens poma. ex quibus refi-
citur anima plena domino. tunc ille timor adheret castus & san-
ctus fraternę caritati qui permāet in seculum seculi. Hęc est enim
fides illa que per dilectionem operatur. uero homo noua creatu-
ra efficiat. fides prudētissima & iuictissima que inter uerba altera-
tiōis ī tēporē psecutiōis. l' ī die necessitatis supari nō pōt. Quapp si
des firma & caritas plena fide. comites & īsepabiles sorores. c̄ta
ī se genera uirtutū c̄tinētes. uirū pfectū efficiūt. quātū possibile ē

eum perfici in hac uita plena miserijs & erroribus. Iste illud apo-
stoli in ueritate dicere potest. **Q**uis nos separabit a caritate chri-
sti? Tribulatio. an angustia. an p̄se. an fa. an nudus. an periculum.
an gladius. Certus sum enī. quia neq; mors. neq; uita. neq; ange-
li. neq; principat⁹. neq; potestates. neq; uirtutes. neq; īstantia. ne-
q; futura. neq; fortitudo. neq; altitudo. neq; p̄fundum. neq; alia
creatura poterit nos separare a caritate dei que est in xp̄o iesuldo
mino nostro. Hec autē ē disciplina bonę uite. & recta series uirtu-
tū. Ista est uia regalis precedentium trita pedibus. Ambula ī ea.
o grex adolescentiū. & noli declinare ab ea neq; ad dexteram ne-
q; ad sinistram. Ille quidem ad sinistrā declinat. qui se apertis uī-
cijs implicat. Ille uero ad dexteram declinat. qui uicia uirtutum
sp̄e latentia summopere non euitat. Per hec enim multi decipiun-
tur. & ignorant se esse deceptos. Itaq; dupliciter rea ē aīa. si & bo-
num non facit. unde sp̄itualiter uiuat & lateat. Superbus uult
se credi cōstantem. prodigus liberalem. auarus diligētem. temera-
rius fortem. inhumanus parcū. gulosus humanum. impudentia
constantis. sibi nomen ascribit. procacitas. appellatōnem liberta-
tis ostendit. eloquentiā uerboitas fingit. & curiositatis malum.
sub studii sp̄itualis colore delitescit. Nam interdum sub p̄tex-
tu iusticie crudelitas agitur. & putatur esse uirtus. q̄d nimirū est
uicium. sicut remissa segnities māfuetudo esse creditur. & q̄d agit
turpens negligentia. putatur agere indulgentia pietatis. Item ti-
mor sub specie obedientie occultatur. & dicitur uirtus humilita-
tis. q̄d tñ uiciū ē timoris. Porro uiciū īgetudinis: uirtutē se uult
uocari sollicitudinis & p̄cipitatōis facilitas feruor bōi studii credi-
tur & bñ agēdi tarditas. cōsili mora eē uidef. dūtī ista. sit uirt⁹. il-
la uiciū. Hec & si hūanit⁹ p̄nt discerni. tñ sine dono dei q̄tū mihi
uidetur. nec uirtutes p̄nt haberi. uel appeti. nec earū similitudines.
q̄ sunt uicia uirtutes imitātia declari. Sed sciēdū ē q̄d quedā uir-
tutes sūt. Nā a qbus habent. utiq; ueraciter hñtur. **D**octrina. ie-
iuniū. castitas. scia. & his similia. medię uirtutes sūt. q̄a & ad utili-
tatem & p̄niciem possunt haberi. Non potest esse ueritas simul
cum mendacio. pudor cum peculantia. fides cū p̄fidia. castitas cū
luxuria. Aduerſus impetus uiciorū: contrariis est uirtutibus pu-
gnandum. Contra luxuriam adhibetur cordis mundicia. contra
odium. dilectio. contra iracundiam patientia. Contra timorē

Pauli
ad Rom.
8.2

fiducie uirtus. Contra torporem feruor boni studii. Opponatur
tristitie gaudium. accidie fortuitu mortuos. ipsa peccata que sunt
exercitus pharaonis. Tu quidem iam egyptum deseruisti. pharao
nem fugisti. & lotus a forde tua submersis curribus canticum le
ticie domino cecinisti. Tandem ingressus solitudinem ad monte
synai peruenisti. ubi data sunt tibi precepta uite. & instituta cele
stis discipline que coram deo & sanctis ei? pollicitus es obserua
re. Quauis enim hec omnia feceris noli tu esse securus. Multa ha
bentur pericula in ipsa q; in cedis heremo. Ibi certe igniti sunt ser
pentes qui percutiunt & interimunt murmuratores. Ibi lepra q
inficit & deturpat detractores & susurones. Ibi feruus gladius qui
deuorat fabricatores ydoli & cultores illos uidelicet moachos q
sectantur auaricia que est ydolorum seruitus. Hanc dicit aposto
lus radice omnium malorum. Scire tamen debes quia non nisi il
los monachos tepidissimos illud impugnat. Viciu & tu caue
ne preter uictum & uestitum aliud aliquid non habeas neq; ue
lis habere. Detestare superbiam fuge contentionem. Rectores mo
nasterii dillige ut parentes. time ut dnos crede esse salutare q; in
iungunt. Sed hec custodire non poteris nisi prius te stultum faci
as ut sis sapiens nihil discernens nihil diudicans ex his que tibi
fuerit imperata sed cum omni simplicitate ac fide semper obediē
tiam exhibeas. Illud tantummodo sanctum illud utile illud sa
piens do'. auaricie largitas. supbie humilitas. principalium .vii.
uiciorum regina & mater est superbia. q; omni deterior tanto in
imo iacet quanto se in altum erigit. Septem principalia pariunt
de se multa uicia. Quod ita sibimet quadam cognatione iungun
tur ut ex altero alterum oriatur. Superbia sicut est origo omniu
criminu. ita ruina cuctaru uirtutu. ipsa e i peccato pria ipsa i cōfi
ctu posthūa. De supbia nascit arrogātia. q; tā i dictis q; in factis
cauenda e. Ve ei q; sibi magis q; deo placet studet p cēodoxiam
maxie subicit sibi dyabol? moachi qa p eā ab hūilitatis culmine
deicit. Sūma itaq; uirt? moachi hūilitas sūmū uiciū ei? supbia e.
supbiēdo cōtēdēdo murmurādo detrahēdo susurādo negligēdo
dēnēdo & pprias uolūtates faciēdo īfinitas moachi q; nūc sūt cul
pas icurrūt. Hic e q; ex eorū magna multitudine qui seculum dese
rūt rati ualde iueniunt q; mortificatis uiciis ascēder cōtēdāt ad p
fectionem uirtutum. Hi autem significant illa sexcenta milia

armatorū. q̄ de egypto educti sunt. Duo aut̄ solummodo homi-
nes. i. ioseph. & caleph ex illis oibus terrā p̄missionis ingressi sunt
ī deserto diuersis generibus mortium iterier̄. Per egyptū itelligit̄
mundum. p̄ faraonem dyabolum q̄ ē rex sup̄bie. p̄ mare rubrū
ablutionem omnium peccatorum. p̄ egyptios in eo iudicans q̄
tibi lex dei uel senioris examē idixerit. Terreat te illorū exemplū
qui aduersus moysen rebellauerunt quorum alios celestis flama
cōbūsit alios autē uiuentes infernus suscepit. Deficiet me tempus
si uelim oīa p̄ omnia pandere. Illud tibi inculcādū uideo q̄ dū
uiuimus iter laqueos currimus. Nusq̄ tuta pax p̄hdolor nusq̄
tuta requies ubiq̄ bella. undiq̄ hostes pharao enim cū suis egypti-
cis retinet euntem. In extrema uero parte ante ipsum hostes
diri & fortes qui resistere cupiunt ne terram p̄missionis possis ī-
trare. idest amalec. sceon. og. moab. filii ammodo & lacrumcleri
montis seir. Si autem terre his superatis p̄ multos labores opti-
mam ingressus fueris terram uidebis q̄d in ipsa etiam non uale-
bis esse securus. Enimuero remanent allophilli & alię in cōruitu
tuo referuantur gentes. in quibus te deus experiatur utrum dili-
gas eū. semperq̄ manum eius respicies ne forte cum comederis &
saturatus fueris obliuiscaris eum. Igitur per. vii. gentes que ex il-
la terra expulse sunt itellige. vii. capitalia uicia quorum duo car-
nalia sunt. i. castrimagia. & fornicatio. reliqua spiritualia. que in
membris suis taliter distinguntur. Gule concupiscentia in quin-
q̄ modis diuiditur: Primo si ante tempus cibos quis appetat.
Secundo si lautiores escas querat. Tertio si diligentius quosq̄
communes cibos quis procuret. Quarto si uiles escas nimium q̄
sumat. Quinto si quisq̄ ex desiderio quecunq̄ sumat. Fornica-
tio trimodo gener̄. Primum dum per uoluntatis luxuriā com-
mixtio compuletur. Alterum dum intentione turpium cogitatio-
num nocturna quisq̄ illusionē polluitur. tertium dum sola atra-
tione luxus carnis per immundiciam prouocatur. Est & quartū
genus iuxta scripturam scilicet ydolatria & auaricia. Sed & om-
nis immunda polutio. fornicatio dicitur. Filangiria in gemina di-
stinguntur pena idest in concupiscentia rei augendę. & in metu
carendę. Est & tertium genus pestis huius quando monachus ex
ipsis necessariis sine quibus uiuere non potest plus de-

iosue
caleph
egyptus
mare
egypti
ex
moyses

amalec
sceon
moab
allophilli

castrimagia

castrimagia
gule
concupiscentia

filangiria
zina

siderat hñe q̄; necesse sit. aut qñ ea uolumus i monasteriis possi
dere q̄ si essemus in seculo minime hñe ualeremus. Itē tria gene
ra sūt. Vnū q̄ ardet intrinsecus. aliud ē q̄ i uerbū sine opis effectū
prūpit. Tertiū ē q̄ non illud ut feruēs ad horā dirigē. sed p̄ di
es & tēpora reseruat. Ex illo quippe calor & indignatio. ex isto
nasciē hodiū. q̄ oīa eq̄li sūt horro damnanda. Tristicie uicium in
tres diuiditur partes. q̄rū prima tēperata. & rationalis de dili
ctōrū penitudiē uenien. Altera pturbata & irratōabilis de anxie
tate metus seu de despatione peccatorū exoriens. tertia de iracun
dia uel de illato damno ac desiderio p̄pedito p̄cedens. Accidie
genera sūt duo. Vnū q̄ ad opus dei pigritari monachū ac dormi
tari cōpellit ad q̄ uagari huc illucq̄ facit. ac fugere cohortat de
fratrū cū q̄bus uiuit societate. Hec. s. sex uicia. q̄dā iter se cogna
tiōe cōiuncta sūt. ita ut prioris exuberātia seq̄ntis efficiat exordiū
ex primo enim secūdū. ex s̄o tertiū. sic & cetera. Et ideo ecōtra si
mili modo atq̄ eadē ratione pugnādū ē. q̄a de uicto ad facilius
deuict. & ista uicia licet iuicem sibi sint conexa ea qua diximus
ratione spiritualius tamē i quatuor copulas diuidenda sunt. ca
stīargie fornicatio. auaricie ira. tristicie accidia. peccuarii con
sortio fedeanē. Sed. huius superatis maior tibi restat pugna & tā
to grauior quanto ista amplius fuerint deuicta arripiendū nāq̄
tibi est totis iuribus iuge certamen contra crudellissimam & tri
formem bestiam. i. superbiam inanem gloriam inuidiam. Cernis
in uno corpore tria capita & in ipsis capitibus dentus ferreos cō
minuentes omnia. O q̄ multos uiros hec inanissima bestia mo
mordit. & deiecit atq̄ sub pedibus suis conculcauit. Circūda ita
q̄ tibi fortem armaturam. ut possis stare contra tātam nequiciā.
Indue te lorica caritatis. ac cinge te gladio spei q̄ est uerbum dei
sume scutū fidei. pone galeam salutis & spei in capite tuo. sint pe
des tui calciati i preparationem euangelii pacis ut nullus in te pa
teat locus insidiis potentis aduersarii. Caput superbie sicut caput
uipe. furor ei? ut furor draconis. & flat? ei? letifer ut i sanabil? flat?
reguli. Istud. n. p̄stātius ceteris tres uenenatas ex uipeo ore ad fe
riēdū educit linguas. Priā eos percutit q̄ p̄transgressionis culpā
contemptui habent diuina p̄cepta. Secunda illos qui ex cōuer
satione mandatorum attoluntur in elatione uirtutum. Tertia
eos qui per contumaciam mentis subdi dedignātur maiorum im

peris. Quidam autem pro carnalibus quidam pro spiritualibus
superbiunt. & est una superbia sub diuerso colore. Cenodoxia al-
terum caput multiforme prodigium & multiplex malum. diras
uoces & rugit⁹ terribiles ex turgidis faucibus quadriprito modo
eflat. Nam sunt qui habent dona & donantem ignorant. Et sunt
qui dicunt pro suis precedentibus meritis dona accepisse non p
gratia largientis. Item sunt quidam qui q̄ non habent h̄re se p
tumorem existimant. Sunt & alii qui contempnendo ceteros pu-
tāt se h̄re aliquid singularius. sed ista elatio ceteris perniciosior est
de singularitate iactantię ueniens. Hęc autem dira lues. q̄uis se
ad alta erigat & impleat clamoribus auras. nō tamen ei iusta q̄
habet extollentiam est uis & potentia. Ipsa quoq; inuidia dup-
lices ex se euomit flammās. Hęc autem caput tertium. modo il-
lum urit qui meliori inuidet in id q̄ ipse q̄ non est modo illum
afficit qui q̄mlibet & consimilem dolet sibi esse equalem. Vt hec
tria discernere ualeas. ista do tibi indicia. Superbia enim rubet.
Cenodoxia albet. Inuidia pallet. furor igneus in superbis. ex in-
dignatione. candor in hypocritis ex simulatiōe. palor in inuidis
ex nimio dolore. Hīs ita digestis rectius. vii. criminalia uita qm̄
octo dinumerantur ut mihi uidetur qa sicut princeps. vii. uiciorū
dyabolus nos eorum subdit potestatibus: ita xps dñs nr̄ spiritu
septiformis gratię plenus. a dominatu eorum eruit. & sibi subdi-
tos facit. sed scire te oportet quia ista uicia diuersos ortus. & dif-
similes efficientias habent. Gula enim & fornicatio quia non ni-
si per corpus expleri possunt carnalia sunt. & ideo carnali indi-
gent afflictione similq; remotioribus locis ut uelocius curari que-
ant. Auaricia & ira licet non sint unius nature. nam prior extra
naturam est. sequens autem originale uidetur quia homo irasci-
bile animal est simili tamen oriuntur modo. Si quidem commo-
tionis causas extrinsecus concipiunt. Tristitia & accidia nulla
extrinsecus grauari solent. Superbia cenodoxia. atq; inuidia sine
corporali ministerio. consumantur. Ad hec curanda que spe-
cialia dicuntur multum profunt humana consortia maxime si
inter bonos prudentesq; uiros uiuas. qui illa semper redargu-
unt. Sed iter hec sciendū ē qa ī q̄busdā uētris īgluues. ī q̄busdā
fornicatio. principalē obtinet locum in aliis superbia aliis ceno-
doxia arcem tenent. in quibusdam ira. in quibusdam auaricia

seu tristitia aut aliquid aliud eorum sibi tyrannidem uendicant
& ideo oportet Vnum quemq; nostrum secundum qualitatem
belli quo principaliter infestatur pugnam arripere. ita ut alium
necesse sit aduersus uicium q̄ tertium ponitur exercere primum
conflictum. alium contra quartum seu quintum. & ita prout
uicia in nobis tenent principatū sed q̄ impugnationis, exigit mo-
dus. nos quoq; oportet ordinem instituire preliorum. & sic cōtra
illud unum fortiter pugnamus. ut alia a quibus minus impugna-
mus non negligamus atq; ita rotis uiribus laboremus. Ut non
de nostris laboribus. sed de dei auxilio cōfidam⁹. Hoc enim mō
ad puritatem cordis & ad plenitudinē uirtutum ualebimus x̄po
adiuuante peruenire. Illud etiam te nō minus scire uolo quia ua-
rie sunt in hoībus conspersiones. Vnde alia uicia tranquilis &
lēis morib⁹. & alia duris & asp̄is uicia sūt. Sepe at̄ quod illis pla-
cet illis displicet. Dyabolus q̄n deciper̄ quemq; querit prius natu-
ram uniuscuiusq; intēdit. & idē se applicat unde hoīem aptū ad
peccatū inspexerit. Ex ea quippe pte hominē dyabolus temptat.
qua eū p̄ excrescentē humorē facile ad uicia inclinari cōspicit. ut
secūdam humoris cōsp̄sionem adhibeat tēptationē. Nullus ergo
culpam nō existimet q̄m ex cōsp̄sione pp̄ria sustinet. sed q̄tū ua-
let cōtra id q̄ tollerat pugnet. Nam si cōsp̄sioni cedit. temptatō-
ni uel uicio nequaq; resistit. Igitur constantes & duri mores sem-
p̄ contra superbā irā. & crudelitātē p̄iter repugnent. Iocundi at̄
& lenes contra inanē gloriā. ypocrisim & falsā pietatē precipue
certare non cessent. Istud namq; hominum genus laudis amore
facilius capitur. Nemini uult displicere. omnes equanimiter por-
tare uidetur. decipiunt & decipiuntur. & quanto hominibus
placēt tantum deo odibiles scriptum est astuti & simulatores p̄
uocant iram dei. Boni enim uiri timentes deum id ipsum q̄ esse
meruere. iudei refugiunt. Sane laus humana bonos cruciat ma-
los letificat. Dupliciter autem damnantur ypocrite siue pro
oculta iniquitate siue pro aperta simulatione. Non semper iacent
ypocrite. omne sincerum permanet. Nam que simulata sunt diu-
turna esse non possunt. Ypocrite foris candidi intro sordidi. ama-
tor uanę glorię unde possit laudari agere non quiescit. Nonnul-
li falsa opinione arrogantē se perfectos esse existimant dum nō

sunt qui obortis temptationibus inotescunt. tanto quis fit uerita-
ti uicinior quanto se longius esse ab ea fuerit arbitratus. Est hu-
militas formidinis & ignorantie que non est laude digna. Ypocri-
ta uerba sanctorum habet uita non habet. cui semper iactantia
oculos quibus deus uideri potest claudit. superbis & libidino-
sis plus dominatur dyabolus. Transacta libido semper sui relin-
quit penitudinem. nunquam satiatur & extinctare accenditur.
Ve illi qui tunc habuit terminu luxurie quando uite. quomodo
uinum contra potestatem facit. & postquam surrexerit neq; pes
neq; mens suum officium tenent & omnis eius ylaratio uertitur
in ruina. uir superbus nec decorabitur nec uoluntatem suam p-
ducet ad finem. semp eni conscientia serui dei humilis debet ee &
& tristis. s. ut per humilitatem non superbiat. & per utilem mero-
rem cor ad lasciuia non disoluat dei seruum sine intermissione
legere & orare oportet & opari. ne forte mentem ocio deditam
uicia sibi preoccupent. Mens deo dicata. sic caueat minora uicia
ut maiora. quia a minimis incipiunt qui in maxima prouunt.
Satis delicate se palpat q uult sine labor magno studioq; continuo
uicia super Virtutes acgre. aia at mole carnis pssa sicut difficile
ad uirtutes surgit. ita facile i uicia cadit. qa ista i uno sut. ille uero
i suma arce. consistit. Deiq; nonnulli qa no pro dei amor seculo re-
nuciant. laborare no curant. Utina q mundum reliquimus. uolu-
tas sit no necessitas. Qui enim no rigida intetione monachi pro-
fessorē sectatur qto superni amoris propositum dissolute appe-
runt tanto procluius ad mundi amorem denuo reducunt. Ex qui-
bus alii quietem corporis. alii honorem requirunt. Sed q ad hec
conuersationē sanctitatis pretedit. ut aliis quandoq; preesse desi-
deret iste no discipulus christi. sed prauitatis sectator existit. fer-
re enim crucem & no mori. ypocritarum est. Ille autem qui se pro
deo duricie tradit monachorum. assiduus debet esse in orationi-
bus. lacrimas suas deo non hominibus offerre. ieiunia in aurige
modum plassitudine & uiribus corpis temperare. Quapropter
non pigeat te bone frater. qtum potes actibus sanctis insistere.
ut laboris tui fructus quantum possis recipere. Hic solum attēde
q monachus factus es & ideo ea age que monachi sut. Inter eos
cum quibus uiuis sectare meliores. In omni gradu & ordine opti-
mis pmixta sunt pessima. Animosos senex & pertinaces. quos ut

des in hiis habūdare periculōsis tēponibus noli imitari. Mores
uitamq; eorum fuge ne tibi sint in laqueū & ruinā. O quam mul
tos senes & iudices israel turpiter uitā suā negligētes rex babilo
nis ī terra captiuitatis & cōfusionis possidi. & quā multi iuuenes
spiritu feruentes dño seruētes. uim faciunt celo. totisq; uiribus
sibi diripiunt illud utinā talium preconia iuuenū. nostri imita
rentur senes. ut annosa redderet senectria q̄ tenera ferrunt spōte
adolescētia. **S**i tu uis proficere non respicias quid mali faciāt alii
sed quid boni ipse facere debeas. Nōne cernis negotiatores & mi
lites multa sustinere pericula. ut ad incertos honores & perituras
diuicias perueniant. Isti quippe seruant cum anime disci
mine. que cum pluribus tribulationibus inuenerunt. **Q**uid
tibi die rogo faciendum est. qui uenditis omnibus. precio
sam queris margaritam & emptum habes agrum. ubi thesaurus la
tet. quoniam fur auferre non potest: Necessē est tibi omnes insidi
as precauere sollicite. ne si ruinam passus fueris: pro gloria ha
beas ignominiam. **Q**uāuis sis in tuto. noli esse securus. Frequen
ter in media tranquillitate. uiciorū furtibus incauti & desides ob
ruūtur. **Q**uanta proh dolor animantia nutrit huius seculi deser
tum que negligentes monachos duris morsibus depascūt. & quo
niam te credo posse plus proficere oratione q̄ ista nostra exora
tione. addam informulam orandi ut legendo & orādo esurienti
anime duplicē tribuas refectiōem & q̄ desideras apud deū faci
lius ualeas obtinere: Nimio enī coactus desiderio q̄ de salute tua
habeo istud supra uires meas assumpsī negotiū ut uiculis uerbo
rum meorum ad instructionem tuam patrū sn̄as colligarē. **H**ec
tu meditare. hec in tabulis cordis tui scribe & ut scias per quā
uiā incedere debeas & ut p̄ficere possis opere q̄ discis. clama ad
deum sine quo nihil boni agitur. Clama precor clamore magno
in toto corde tuo & flebilis simplexq; tu ora hoc modo.

Deo Gratias.

h

Etis a me fili & frater quod nunq̄ & nusq̄ alium a suo puore audiui petisse. Verumtamen ga iſtater tua deuotio exposcit cui inest rationabiliter petenti aliquid negare non possum. Formulam honeste uite tibi breui scribo sermone qua in cristi amore si ardescens perseueranter seruaueris. pculdubio uitam conſequeris eternam. Ut igitur ab iteriori incipiēs ad exteriorem hominem sermo procedat. Cir

ta tui cordis puritatem te indefinenter studere oportet quo toti puritatis amator deus tanq̄ in propria sede sedere dignetur ibi sedem sibi tanq̄ in celo collocare. Iuxta illud. Celum mihi sedes & terra scabellum pedum meorum. Et iterū. Anima iusti sedes ē sapiētie. Necessē est ergo q̄ circa cogitationes tuas intendas & insistas ut uidelicet coram deo cogitare seu meditari ptimeſcas quod in pſentia hominis merito dicere uel cogitare erubesceres. Sciens nimirū q̄ sicut per uerba uel facta innotescimus homini. sic per cogitationes incircūscripto spiritui. quia que dicta hominib⁹ sūt deo cogitationes. Dñs enim nouit cogitatiōes hominum quoniā uane sūt & sicut ei nulla inuisibilis est creatura sic nihil omnino cogitari pōt quod eum lateat unde. ap̄l⁹. unius est enim sermo dei & efficax & penetrabilior omni gladio ancipiti pertingēs usq̄ ad diuisionem anime & spiritus compagum & medullarum & discretor cogitationum & intentionum cordis.

De contemplatione dei.

It ergo tibi christus i corde & nunq̄ ymago crucifixi ab animo tuo recedat. Hic tibi sit cibus & potus dulcedo tua & refectio tua consolatio tua mel tuum & desiderium. Tua meditatio tua oratio uita tua ratio tua & resurrectio tua. Semp cogita illum aut positū i pſepio. aut panis iuolutū. aut i tēplo aparētibus p̄ntatū aut i tēplo audiētē doctores iterrogātē q̄ docet oēm sciam & postea parētib⁹ subditū cui de iure subdiōis creatura. aut et turbas docētē p̄solū i mō

re orātem aut esurientem in deserto panem uivē & fontem sapien-
 tię qui pascitur inter lilia & implet omne animal benedictōe. aut
 fatigatum in itinere prolixius orantem & omnibus omnia suffi-
 cienter administrantem ab angelo etiam ipsum qui est dulcedo
 & consolatio angelorum consolationem recipientem. aut ad co-
 lūpnā sustentationē mūdi & rocius mundi colūpnā ligatū &
 flagellatū. Et ipsū qui ē gloria angelorū spretū & illusū sputis illi-
 tū palma in facie percussū. spinea corona coronatū obprobriis sa-
 turatum. Ad ultimum cum iniquis deputatum & p te in cruce
 pendentem & orientem. Sic erit igitur fasciculus mirre dilectus
 tuus iter ubera tua cōmorabitur. Et sic de omnibus anxietatib⁹
 dñi tui & amaritudinibus quasi quēdā fasciculum cōcepti dolo-
 ris colligas unde etiam amarum poculū & dulces ut ita dixerim
 lacrimas conficias. Si uero aliquādo ardentissimo christi amore
 succensus uolueris cum apostolo cognoscere & que sursum sunt
 sapere altius. Leuabis parūper oculos mentis ad uictoriam resur-
 gentis & ad maiestatem in gloria patris sedentis & regnātis. nec
 tamē ibi facies moram longam. ne forte si diutius maiestatis fue-
 ris scrutator opprimaris a gloria.

De superbia detestanda.

Sane ante omnia noueris te omnem elationem cordis
 iactantiam atq; arrogantiam quasi quasdā pestes &
 uenenata animalia & quoddam uenenum animarū
 omnino fugere debere. Sciens procul dubio q̄ immū-
 dus coram deo est omnis qui exaltat cor suum. Item
 neminem spernas nulli noceas nulli detrahas & in christi nomie
 omnibus pdesse coneris. Item inferiorem ceteris atq; uiliorem re
 nō solū credas ex itimo cordis affectu uerū etiā non dicas pficif
 se te nec aliqd te existimes Iuxta illud apostoli. Qui se existimat
 aliquid esse cū nihil sit ipse se seducit. Ad hec sit incessus tuus ma-
 ritate plenus grauis & hōestus & uidelicet nō fractis gressibus
 ābules aut n̄ scapulas dextrorsū l̄ sinistrorsū uergēdo seu uerten-
 do nō esse erecta ceruice n̄ pminēte pectore seu iclinato sup hūe-
 rū capite que oīa leuitatē redolēt aut elationē oñdūt aut ypocri-
 sim sapiūt. Incedēs stās sedēs habero te deorsū reuoluens in ani-

mo tuo quia puluis es & in puluerem reuerteris & cor sursum uer-
sum nulla curiositate aliquem aspicias aut respicias. Tristiciam
animi & maxime in conuentu ostendere te decet quandam tamē
hilaritatem premittes in facie. Priuatim autem nunquā uultus tu-
us in diuersa mutetur. si corā aliquo alicuius rei causa ut assolere
aliquando fueris conpulsus in risum non sit excussus cum cache-
rino: Tuis etiā curis interpone gaudia nunquā sis ociosus quin aut
legas aut aliquid de sacris scripturis uel quod certe melius est ru-
mines psalmos operādo. Nihilominus incessanter quod tibi fue-
rit iniunctum ut nunquā dyabolus te exoccupatum inueniat. mul-
ta enim mala docuit ociositas. Illas uero scripturas libentius le-
gas precipue que tuam deuotionē magis inflammauerint quā que
aliciūt itellectū. Intellige quā dico dabit tibi dñs intellectum si in
sensu cogitaueris circumspeditionem dei. Et cum oraueris non im-
pleas aures audientium singultibus suspiriis. sed itende dominū
deum tuum in cubili cordis. proderit tamen ad compunctionem
habēdā si ita semotus fueris uel puras manus eleuādo. si ēt tui ip-
us uocē audire potueris non nūquā ad subleuādā intētionē ī celū
ispicias ut ibi sit cor tuū ubi christus ē in dextera dei sedens. Ab
oratione reuertaris ad lectiōnē. & iterū si lectio ī te fastidiū sub-
mouerit ad orationē puocet. Cōfortia iuuenū maxie q in barbes
sūt quātum cōuenienter potes deuita. Sicut ad crucem sic ad ci-
bum. accedas. nūquam alicui oculos ī faciem defigas nūquā uolup-
tate sed necessitate pascaris & fames nō sapor puocet appetitum
singularitatem fuge. cōmitate esto cōtentus sciēs qa caro pascēda
est & extingūda sūt uicia sed quādo tibi aliqd super apponitur
tamquā diuinitus pcuratū illud accipe hoc tamē ī animo & sēp in
uoluntate tua sit magis alteri apponere quā retinere. Pone pruden-
tię tuę modum ne tibi sapiens uidearis semper & ubique atq; in
omnibus operibus tuis time ne forte excedas in aliquo. Hic bea-
tus Iob ait. uerebar omnia opera mea sciens quod parcis delinquen-
ti. Cum autem ad stratum lassus deuenieris te honestissime iacen-
do componas. nec supinus iaceas nec genua leuando calzaneos
iungas ad tibias quod si luxurię te (pompa concusserit recordare di-
lectū tuum positum super lectum doloris & uniuersum stratum
eius uersum in infirmitate: Hec dices in corde tuo deus meus pen-
det in patibulo & ego uoluptati operam dabo. sicquā inuocato ex

toto corde nomine saluatoris gemendo & sepe geminando hoc
nomen salutis cessabit quassatio rumma ī te psalmos donec som
nus occupet ut ī somno somnies te psalmos dicere. Cū surrexeris
ad uigilias lauda creatorem tuum ex omnibus uiribus tuis & ad
laudem creatoris & redemptoris tui exalta in altitudine uo
cem tuam. Postremo purissimum xpi habeto amorem nil p̄ter
christū aut quod est preter ipsū aut qđ est propter ipsum nō esti
mare memento. Prolixius q̄ putauī descripsi tibi quod ipse ager
nequeo in te adimplere me reputans & optans quod mihi deesse
cognosco quia profectus tuus gaudiū est mihi & corona mea in
dño deo meo. Si qñ assistis tedio iuxta lapidem quo lauanē cor
pora mor tuorū te compone meditando & diligenter cogita quo
modo tractentur usu sepeliendi nūc intergū nūc ī faciem uersanē
quomodo nutet caput cadāt brachia rigent crura iacēt tibiē quo
modo induantur cōsuantur deferantur humandi quomodo cō
ponaatur in tumulo quomodo puluere contegantur quomodo
uorentur a uermibus quasi putrefacio. Sūmaq; tibi sit philoso
phia. meditatio mortis assidua. hanc ubicunq; fueris aut perre
xeris tecum porta & in eternum non peribis .

Explicit Speculum Bernardi abbatis de honestate uite.

h **iii**

Incipiunt octo puncta. mediantibus quibus peruenitur ad perfectionem uite spiritualis. eiusdem.

Hec octo si bene excolueris omnium uirtutum perfectionem & consumationem per gratiam dei consequeris. Primum ut pure & integre peccata tua sepius confitearis cum magno dolore & proposito non plus faciendi. Secundum ut non frangaris aduersitate uel temptatione. Sed sta in iusticia timore & prepara animam tuam ad temptationem. Non enim est est loc⁹ uel religio qui uel que permittit hominē sine pugna militare & uiuere. Nam tota uita hominis milicia est super terram omnes etiam qui pie uiuere uolunt in christo persecutionem patientur. permittit enim teste beato Grego. dominus electos suos lacerari detractionibus ut in humilitate conseruentur. Tertium ut non misceas te hominibus nec interioribus nec exterioribus in quantum potes bono modo. Sed tene solitarium sponso tuo cristo & fuge rumores seculi & uana. ac secularia colloquia que mentem distrahunt & inquietam reddunt & in pace esse non permittunt. Quartum omni tempore debere puritati cordis studere ut uidelicet continue uelut caluisis sensibus carnalibus in temetipsum uertaris & cordis hostia a formis sensibilibus & imaginibus terrenorum quantum possibile est habeas diligenter serata. Puritas namque cordis inter omnia exercitia spiritualia est quodammodo tanquam que finalis intentio ac laborum omnium retributio que in hac uita miles christi emerit⁹ recipere consuevit sibi uedicat principatum. Affectum tuum cum omni diligentia ab hiis omnibus que libertatem ipsius impedire possent & ab omni re possibilitate habente alligandi & tenendi ipsum affectum ad iheredum. Iuxta illud legis mosayce maneat unusquisque apud semetipsum. nullus egrediatur ostium domus sue die sabati & sabatizabit populus. In semetipso namque esse est dispersiones cordis sui & affectiones ad unum uerum & simplicissimum bonorum recolligere & collectas habere. Sabatizari uero est cor ab affectione carnali ipsum inficiēte & a curis mundanis ipsum distrahente absolutum esse & in pace cordis

fui tanquam in portu silentii in amore & fruitione conditoris
suauiter quiescere Super omnia autem alia tibi semper sit princi-
palis conatus ut animum tuum semper sursum in contemplatio-
ne diuinorum eleuatum habeas ut diuinis rebus ac deo mens iu-
giter transferatur. Quicquid autem ab his diuersum est quāuis
magis uideatur sicut corporis castigatio ieiunium uel uigilie &
similia uirtutis exercitia quasi secundaria & inferiora iudicanda
sunt tantum expediētia quantum ad cordis proficiunt puritatē:
Inde est quod paucissimi iam ad ueram perfectionem perueniunt
quia in multis non multum proficiuis tempus & uires expendūt
debita remedia negligunt & postponunt. tu autem trans mitte
cum ad finem intentum peruenire desideras debes sine opere ad
perpetuam cordis puritatem & mentis tranquillitatem anhelare
atq; cor sursum iugiter ad dñm habere uerum tamē est q̄ nullus
mortalium potest huic contemplationi iugiter inherere. sed ideo
dictum est ut scias ubi mentis intentionem debeas habere fixam
& ad quā destinationē semper anime tuę reuoces in tuitum quā
poterit optinere mens gaudet & aqua distractam se doleat atq;
suspiret quotienscumq; ab illo in tuitu se deprehenderit separatā
querulosa uoce mihi obuiare uolueris dicens te diu in eodem sta-
tu manere non posse nosse debes q̄ diuina uirtus plus potest face-
re q̄ homo possit cogitare. & q̄ frequētia actus similem sibi ha-
bitū generare consueuit. Vnde sepius contingit q̄ illud ad quod
fortassis homo se in principio astrinxit cum quadam uiolētia &
difficultate postea faciliter operabitur & tandem cum magna de-
lectatione dummodo a ceptis non desistat. Audi fili mi discipli-
nam patris tui. Attende diligēter illa uerba mea & ea ī corde tuo
quasi in libro scribe. Noli emulari multitudinem eorum qui
iam retro conuersi sunt post desideria cordis sui: In quibus deuo-
tio tepuit caritas refriguit & deficit humilitas. obedientia etiam
prostrata est. qui placere hominibus cupiunt honores querunt
uentri seruiunt qui supra modum diligunt mūnera sequuntur re-
tributiones qui in hoc mundo ipsum quod querunt pro merce
de operis sui recipiunt. & in futuro uacui remanebunt. Sed illos
egregios flores sanctissimos patres qui incomprobabili flagra-
bant studio sanctitatis attende & eorum festines propositum si-
mili studio & conuersatione suscipere quemadmodum tibi iam

propositum est. Siue igitur comedas siue bibas siue aliquid
aliud facias semper hec uox pii patris resonet in auribus tu-
is admonētis & dicētis. Fili mi ad cor tuum redeas ab omnibus
quodcumque possibile est teipsum abstrahendo mentis oculum semper
in puritate & tranquillitate custodias: Intellectum a formis rerū
infimarum reseruando uoluntatis affectum a curis terrenorum
penitus absoluas summo bono amore feruido semper inherendo
memoriam quoque iugiter sursum eleuatam habeas per cōtempla-
tionem diuinorum ad superna tendendo. ita ut tota anima tua
cum omnibus potentiis suis & uiribus in deum collecta unus fiat
spiritus cum eo in quo summa perfectio uie cognoscitur consiste-
re. Hec igitur breuis pro uite tue formula tibi sit tradita in qua su-
marum summa totius perfectionis consistit. in qua si diligenter
studueris & fideliter affectū māciparē uolueris beatus eris & quo-
dāmodo eternā felicitatē in hoc fragili corpore icohabis. Hec ē fi-
li salutis uia quod tuus arseni⁹ ab angelo edoct⁹ seruauit & seruari
suis discipulis mādauit. Fuge tace q̄sce hec inquit sunt p̄cipia
salutis hec eterna sapientia ad discipulū. Item statim subinfertur
fons & origo omnium bonorum homini spirituali ē in cella sua
iugiter cōmorari. Quātū ut nō cōtristeris uel leteris aut sollicite-
ris p̄ amicis & cognatis tuis sed committe eos deo & spirituale
subsidiū scilicet orationum tuarum suffragia eis impende. te
autem modo crucifixū reputa & mundū tibi ad interiora te extē-
de tanquā oib⁹ amicis orbat⁹. Sextū ut sis seruēs in oratiōib⁹ &
meditationibus factis & ab illa uolūtate qua ad religionē uenisti
& a primo nouiciatus feruore nō tepescas. hō enim remissus si incē-
piat aliquid in p̄cipio aliquantulū strenue agit deinde diminuēdo
procedit. q̄a multorū est incipe paucorum finire. Sola tamē per-
seuerantia coronabitur sola accipit brauiū. Nulla sine labore uir-
tus & ad magna p̄mia nō pueniēt nisi p̄ magnos labores. Regnū
eīm celorū nō desides nō remissi nō delicati sed uiolētī rapiunt il-
lud q̄ nō aliis sed suis uolūtātibus p̄clarā iiferūt uiolētīā. Nā qui in
moribus suis molles sunt & fluidi more aque precipitis ad yma
descendunt. Qui uero constantes firmi & feruidi in arcem uir-
tutis quotidie excresecunt stultis nihil diu placet. Nam tales

quod nō habēt cupiunt & quod habent fastidiunt. ergo constās
esto & nō mouearis exēplis tepidorū ad imittandū eos. Et q̄ ri
gor ordinis nō tenetur ab aliis de hoc te n̄ ītromittas. sed uideas
quod sine offendiculo ambules corā cōfratrib⁹ tuis emendando
eos plus exemplis q̄ uerbis ut oīa que ordinis sunt sana & inte
gra sint ī p̄sona tua. Et ideo nō sis aliis rigorosus non rephēdas
acriter uel dure increpando alios qā fraterna correctio nō habet
locū ubi nō spatur emendatio & frustra uenit sonus ad aures ni
si deus in corde loquatur qā solus deus cōuertit corda filiorum
hoīum. Fraternalis autē correctio debet fieri cū magno moderamēte
cū gemitu & beniuolētia suo loco: suo tpe semp̄ orōne p̄cedēte.
Idcirco si aliqui nō cōpleuerūt oīa q̄ sunt ordinis dūmodo tu bo
nus emulatores fueris & discretus non iudicabis aliorū facta. Nec
moueat te si uideris aliquos minus discretos alios ignaros alios
indoctos alios remissos in horis. aut q̄buscunq; uicij obnoxios
claudere oculos inq̄tum potis ad aliorū facta p̄scrutāda. Caue ne
quos imitari non uis dānare uidearis qā in iudicando alios ma
gnū ē periculū & tales suspitiōis sepe sunt falsę. siue sint uere si
ue falsę diminuūt t̄n affectum & caritatem q̄ homo habet ad p̄
ximū. hoc multū debes cauere ne caritas alicuius erga te uel quē
cunq; aliū corrūpatur uel etiam diminuatur quia non est maius
spolium uel damnum q̄ in ablatione uel dīminutione caritatis.
Omnia nāq; q̄uis utilia. q̄uis necessaria uideantur sp̄nēda t̄n
sunt ut irę turbatio deuitetur. & oīa q̄ aduersa sunt uel putantur
sustinēda sunt ut pacis dilectionisq; tranquillitas seruetur quia
nihil perniciosius ira. nec caritate quicq; utilius est credendum.
nec tranquillitati animi preciosius propter que non solum cōmo
da carnaliū & transitoriū sed & sp̄ualiū sp̄nēda uident̄ si alias
acquiri uel p̄fici nō possint. Septimū ut sis tacens & nō multi
loquus. ubicunq; fueris loquendo uel respondendo leuiter & mo
rose remissa uoce placido uultu disciplinatis moribus pauca &
rationalia uerba loquaris. Bis ad limā ueniant uerba q̄ semel ad
liguā. plus diligas audire q̄ audiri ut interrogatio magis apiat
os tuū q̄ ad non interrogata respondere. Non inniteris tuę pru
dentie. neq; cōfidas in propriis sensibus. & nō sis sapiens ī oculis
tuis altiora te ne quesieris. & fortiora te ne scrutatus fueris. sed di
cretum modestum & ordinatum te in omnib⁹ exhibeas qā deo

nunc; placuit aliquid immoderatum instabile confusum inordi-
natum. super humile autem & quietum requiescit spiritus domini.

Octauum & ultimum ut nunc; sis ociosus. Nam in desideriis
est omnis ociosus. ama igitur scientiam scripturarum. & carnis uicia
non amabis nec uacet mens tua uariis perturbationibus que si pe-
ctori suo infederint dñabuntur tui & te ducent ad delectum ma-
ximum. Semp igitur aut legas aut ores. aut aliquid de sacris me-
diteris. Multa enim mala docuit ociositas. est enim mors anime
& uiui hominis sepultura & sentina omnium malorum. Singu-
lis horis & diebus sua tribue exercitia spiritualibus spiritualia.
corporalibus corporalia coparando. In omnibus caueas tibi a
peccato & proximo a scandalo. Statim cum sentis te stimulari a
uana gloria uel quacumq; temptatōne. principiis obsta. & sis agi-
lis ad quecumq; agenda que ex alterius ammonitione uel diuina
instigatione intelligis esse facienda. Discas tibi ipsi preesse. et teip-
sum regere non alios. propriam uitam ordina. mores tuos com-
pone. teipsum iudica. teipsum apud teipsum accusa & cōdemna.
nec impunitū dimitte excessum. Tibi ipsi esto durus. nunc; aliis.
Mane preterite noctis fac a teipso exactionem. & future diei tibi
indictio cautionem. uespere preterite diei rationem exige. & super-
uentis noctis fac indictionem. Considera quantum proficiasi.
quantum tibi adhuc restet itineris. grandis enim tibi restat uia
antequam uideatur deus deorum in syon. Sed cum in his octo
iam premissis te exercueris de uirtute in uirtutem proficiēdo esto
cautus contra insidias dyaboli ne te abducat. ab eis. Amen.

gloriosa dña exalta supra sidera omni-
no Gustate & Videte Qm suavis
ego est Dominus In eternum mea

gloriosa
domina ex-
alta

ignis su-
boarkin

Registrum

a
Deuoti doctoris
intelligentia: o
ratione
ergo comutatiōem

b
itando sed
factum
longe est
pectus est

c
Sequitur
re se sciat: v

citius &
seipsum
d
Rex alius
de reuoluntate
alii me

Propter te
faberis multis
e
nitatis desiderio
lizetur:

hoc non est
am figur

Epistola
ris subiicere
dam amatori
cor dilectum

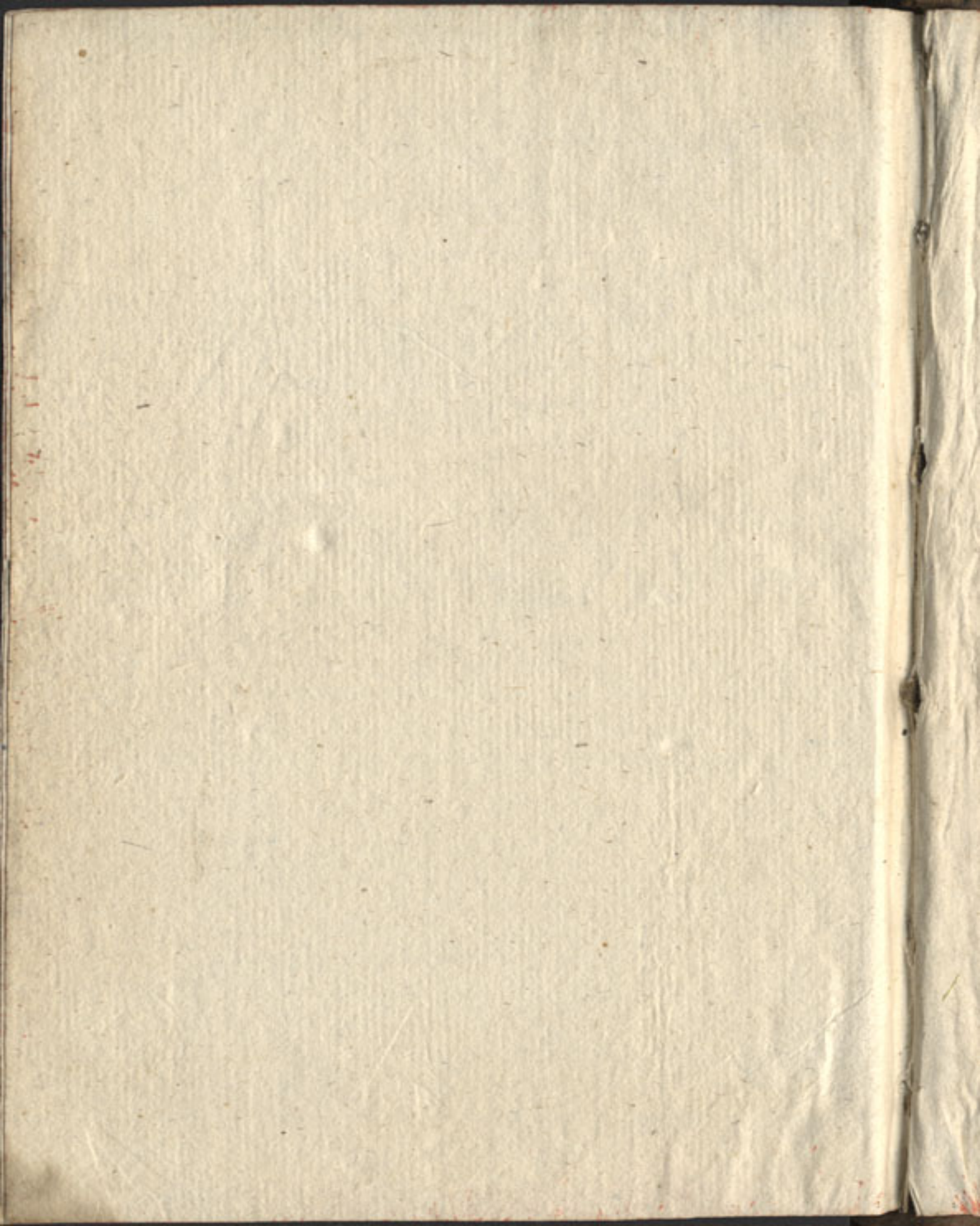
g
qui ridetis
mendi iudicii
liter subdimur
huius interpretationem

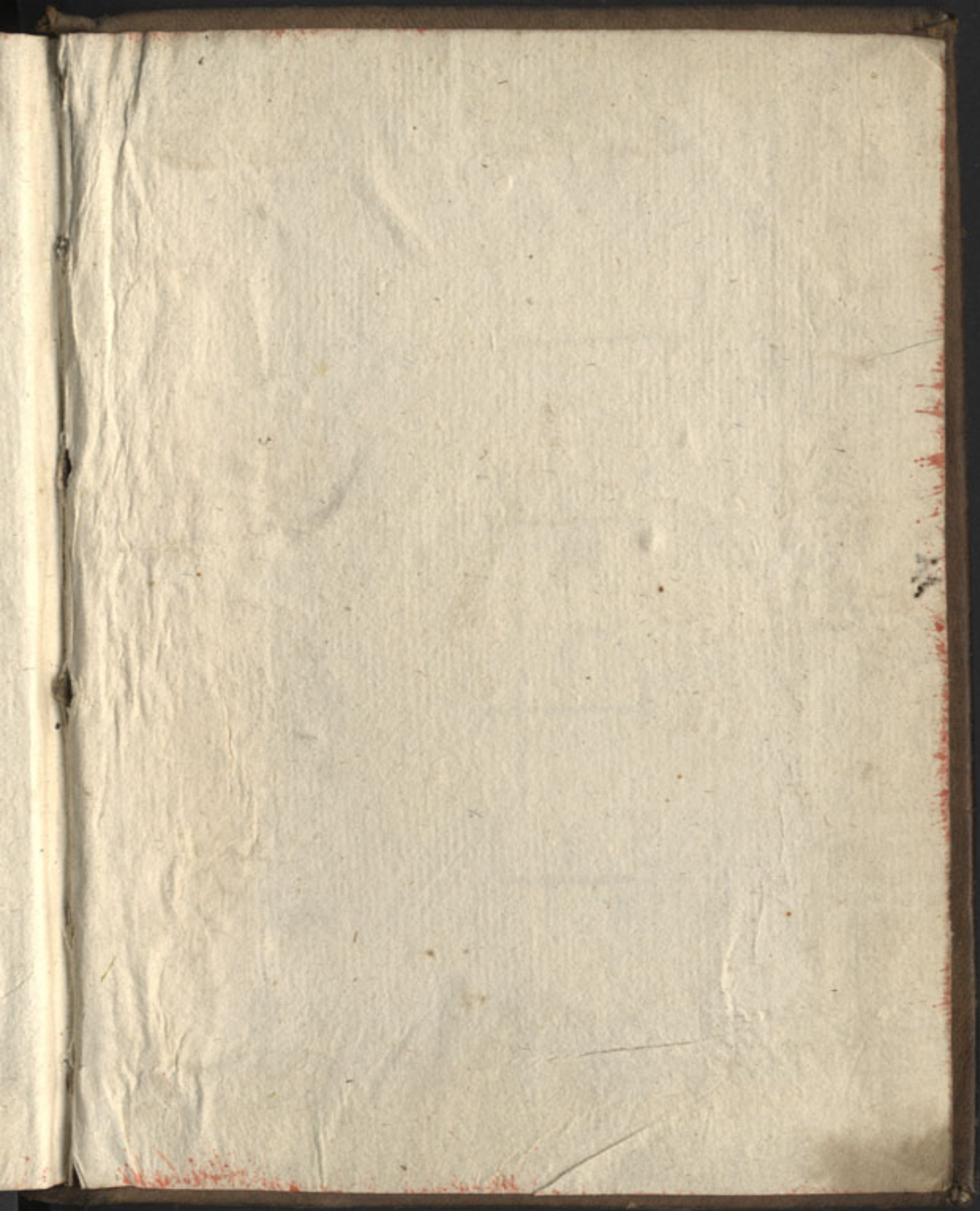
h
des in hiis habūdare
te orantem aut
toto corde nomine

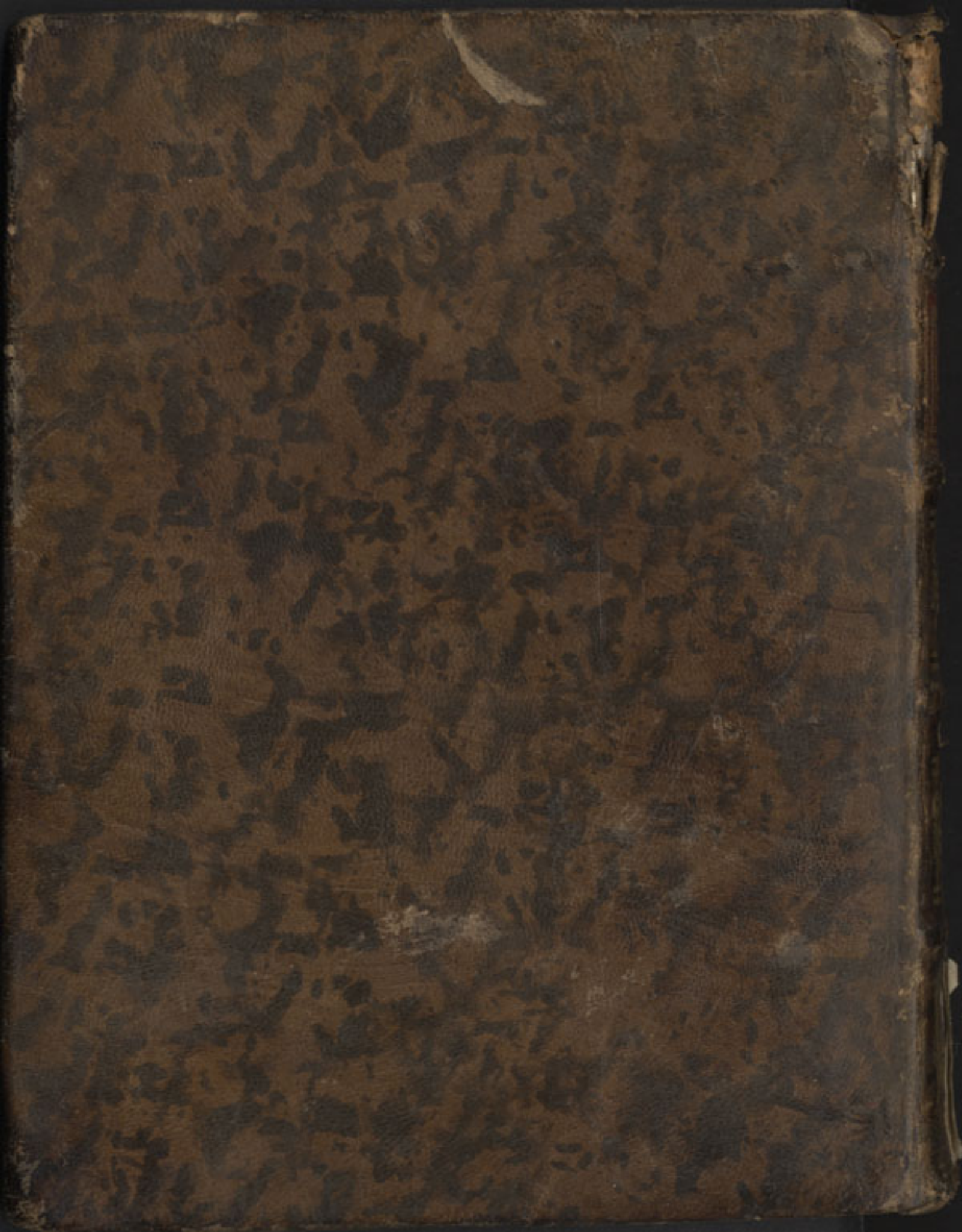

hand

Handwritten text at the bottom of the page, mostly illegible due to fading and bleed-through.

SANCTI
BONAVENTURAE

Sala

Gab. R

Est.

Tab. 10

N.º 16